

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ RESMÎ GAZETE

Sayı : 27

EK VI

1 Şubat, 2023

Sayı : 5

YASA TASARI VE ÖNERİLERİ

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi Başkanı, Ulusal Birlik Partisi Grubuna Bağlı Bazı Milletvekilleri, Cumhuriyetçi Türk Partisi Grubuna Bağlı Bazı Milletvekilleri ve Bağımsız Milletvekillerinin birlikte sunmuş oldukları, Aile (Evllenme ve Boşanma) (Değişiklik) Yasa Önerisini (Y.Ö.No:19/2/2023) Cumhuriyet Meclisi İçtüzüğü'nün 85'inci maddesi gereğince Resmi Gazete'de yayımlamak suretiyle halkın bilgisine sunar, gerçek ve tüzel kişilerin, doğrudan doğruya Yasa Önerisinin içeriği ile ilgili olmak koşuluyla, görüş ve önerilerini, Önerinin Resmi Gazete'de yayımlanmasını izleyen yirmi gün içinde Meclis Başkanlığına yazılı olarak sunabileceklerini duyurur.

AİLE (EVLENME VE BOŞANMA) (DEĞİŞİKLİK) YASA ÖNERİSİ

GENEL GEREKÇE

1/1998 Sayılı Aile (Evlenme ve Boşanma) Yasası'na göre evlenen taraflar kendi soyadlarına ilişkin bir takım uzlaşmalar yapabilmekte, ancak çocukların soyadlarına ilişkin herhangi bir uzlaşma yapma şansları olmamaktadır. Tarafların kendi soyadlarına ilişkin yapacakları tercihlere göre, çocukların soyadları Yasa'nın 35(3) ve 35(4) maddeleri uyarınca otomatik olarak belirlenmekte ve/veya Yasa bu şekilde yorumlanıp uygulanmaktadır. Bu sebeple de uygulamada, özellikle kadınları etkileyen bazı sorunlar yaşanmıştır. Şöyle ki;

1. 35(1) maddesi uyarınca bir aile soyadı belirlendiği durumlarda, diğer eşin soyadını alan tarafın, dilerse kendi bekârlık soyadını da aile soyadından önce kullanma hakkı vardır. Ancak, bu hakkını kullanarak iki soyadını birlikte taşıyan bir ebeveynin, çocuğunun da aynı iki soyadını taşımasını talep edemeyeceğinin netleşmesi gerekmektedir.
2. 35(2) maddesi uyarınca bir aile soyadı belirlenmediği ve tarafların kendi soyadlarını kullanmaya devam ettikleri durumda, 35(4) maddesi çocukların soyadının çift soyadlı olmasını zorunlu kılmaktadır. Hâlbuki ebeveynler, çocuklarına tek soyadı vermek konusunda da anlaşabilmelidir.

Uygulamada, genellikle doğumun hemen akabindeki kadınların mağdur olduğu bu gibi sıkıntıların çözülmesi amacıyla, Yasalardaki Cinsiyet Ayrımcılığı İzleme Komitesi, yürütmenin ve diğer paydaşların da görüşlerini alarak bu Yasa Önerisini hazırlamıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1 Yasanın kısa ismi düzenlenmiştir.

Madde 2 Genel Gerekçede açıklanan sorunların çözülmesi amacıyla Yasanın 35'inci maddesinin (3) ve (4)'üncü fıkralarının değiştirilmesi düzenlenmiştir. Önerideki düzenlemeye göre taraflara, kendi soyadlarına ilişkin yaptıkları uzlaşmadan bağımsız olarak, çocukların soyadlarına ilişkin bir uzlaşma yapma şansı verilmekte, uzlaşma olmaması halinde ise, çocukların önce ana sonra baba soyadı olmak üzere iki soyadını da almaları düzenlenmiştir.

Geçici Madde Geçmişte iki veya daha fazla çocuğuna farklı soyadları kaydettirmiş olan kişilerin tüm çocuklarına aynı soyadını koyabilmesi amacıyla 2024 yılı sonuna kadar süre tanınmıştır.

Madde 3 Yasanın yürürlüğe girişi düzenlenmiştir.

AİLE (EVLENME VE BOŞANMA) (DEĞİŞİKLİK) YASA ÖNERİSİ

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi aşağıdaki Yasayı yapar:

Kısa İsim 1/1998 34/2005 5/2019	1. Bu Yasa Aile (Evlenme ve Boşanma) (Değişiklik) Yasası olarak isimlendirilir ve aşağıda “Esas Yasa” olarak anılan Aile (Evlenme ve Boşanma) Yasası ile birlikte okunur.
Esas Yasanın 35’inci Maddesinin Değiştirilmesi	2. Esas Yasa, 35’inci maddesinin (3)’üncü ve (4)’üncü fıkraları kaldırılmak ve yerlerine aşağıdaki yeni (3)’üncü ve (4)’üncü fıkralar konmak suretiyle değiştirilir: “(3) (a) Çocuklara hangi ebeveynin soyadının verileceği konusunda tarafların uzlaşmaları halinde, çocuklara o ebeveynin soyadını verebilirler veya taraflar anlaşarak önce ana sonra baba soyadı olmak üzere her iki soyadını çocuklara verebilirler. (b) Çocuklara verilecek soyadı konusunda taraflar arasında bir uzlaşma olmaması halinde, çocuklara önce ana sonra baba soyadı olmak üzere her iki soyadı verilir. (c) Yukarıdaki (a) veya (b) fıkraları uyarınca tarafların ilk çocukları için belirlenmiş olan soyadı, daha sonra doğan çocuklar için de geçerli soyadı olur. (4) (a) Bir çocuğun ebeveyninin birden fazla soyadı olması durumunda, her bir ebeveyn kendi seçeceği bir soyadını çocuğa verebilir. Her çocuğun en fazla iki soyadı olabilir. (b) Çocuklar için doğum belgesi, kimlik, pasaport ve benzeri resmi evraklar düzenlenirken, bekârlık soyadını çocuğa vermemiş olan ebeveynin bekârlık soyadı, talep etmesi halinde, çocuğun bu belgelerdeki ebeveyn hanesinde belirtilir. (c) Çocukların soyadlarıyla ilgili tarafların yapacakları uzlaşma ile ilgili beyannameler, Nüfus Kayıt Dairesi tarafından önceden belirlenmiş form şeklinde düzenlenir.”
Geçici Madde	1. Bu Yasanın yürürlüğe girmesinden önce doğan birden fazla çocuğuna farklı soyadları kaydettirmiş olan anne ve baba birlikte; eşlerin boşanmış olması halinde ise velayeti elinde bulunduran taraf, 31/12/2024 tarihine kadar, çocukların tümüne aynı soyadını kaydettirmek yönünde düzeltme yaptırabilir.
Yürürlüğe Giriş	3. Bu Yasa, Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi Başkanı, Ulusal Birlik Partisi Gazimağusa Milletvekili Sayın Resmîye Canaltay'ın sunmuş olduğu, Çocuk İzlem Merkezi Yasa Önerisini (Y.Ö.No:20/2/2023) Cumhuriyet Meclisi İçtüzüğü'nün 85'inci maddesi gereğince Resmî Gazete'de yayımlamak suretiyle halkın bilgisine sunar, gerçek ve tüzel kişilerin, doğrudan doğruya Yasa Önerisinin içeriği ile ilgili olmak koşuluyla, görüş ve önerilerini, Önerinin Resmî Gazete'de yayımlanmasını izleyen yirmi gün içinde Meclis Başkanlığına yazılı olarak sunabileceklerini duyurur.

ÇOCUK İZLEM MERKEZİ YASA ÖNERİSİ

GENEL GEREKÇE

Geleceğimizin teminatı olan çocuklarımızın her türlü tehlikeden korunarak bedensel ve ruhsal açıdan sağlıklı, eğitilmiş ve topluma yararlı bireyler olarak sosyal hayatta yerlerini almaları temel hedeflerden biridir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Cumhuriyet Meclisince kabul edilen 6/1996 Sayılı "Çocuk Haklarına Dair Sözleşme (Onay) Yasası" ve 59/2011 Sayılı "Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesi (Onay) Yasası'nın" öngördüğü ilkelerin iç mevzuatımıza yansıtılması ile çağdaş ve gerekli bir yapı kurulmuş olacaktır.

Cinsel, fiziksel ve duygusal istismar ile ihmale uğramış çocukların; farklı görevleri ve sorumlulukları bulunan kamu kurumları tarafından kendi görev ve yetki alanları çerçevesinde ayrı ayrı değerlendirilmeleri, ayrıca bu işlemler için farklı kamu kurumlarına nakledilerek dolaştırılmaları, çocuk yaklaşımı konusunda uzman olmayan veya bu konuda hassasiyet taşımayan görevlilere yaşadığı istismarı defalarca tekrar etmek zorunda kalması, travmanın tekrarı ve derinleşmesi sonucunu doğurduğu, mağdurun ve istismarın çocuk açısından gizliliğinin yeterince sağlanamadığı tespitleri ışığında;

Mağdur çocuğa bilinçli ve etkin müdahale edilmesini sağlamak amacıyla Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesinin öngördüğü üzere ilgili tüm kurumların işbirliği içinde çalışacağı mekanizmayı kurmak ve işleyişini gizlilik esasları içerisinde düzenleyerek, mağdurun bu süreci en az zararla atlattığını sağlamak amacıyla Çocuk İzlem Merkezi kurulması hedeflenmiştir.

Hazırlanan ve ek'te sunulan bu Yasa Önerisi, yukarıda belirtilen gerekçeler çerçevesinde, çocuk istismarının önlenmesi ve istismara uğrayan çocuklara bilinçli ve etkin bir şekilde müdahale edilmesi, öncelikli olarak cinsel istismara uğramış çocukların ikincil örselenmesini asgariye indirilmesi, adli ve tıbbi işlemlerin bu alanda eğitilmiş kişilerden oluşan bir merkezde ve tek seferde gerçekleştirilmesini temin üzere Sağlık Bakanlığına bağlı hastaneler ve kurumlar bünyesinde Çocuk İzlem Merkezinin kurulması ve bu merkezin işleyişinin Sosyal Hizmetler ile görevli Bakanlık tarafından koordine edilmesi ile ilgili tüm kuralları içermektedir.

Yukarıda sayılan, sakıncalı durumların giderilmesi ve belirlenen hedeflere ulaşılması amacıyla Çocuk İzlem Merkezi Yasa Önerisi hazırlanmıştır.

Madde 1.	Önerinin 1. Maddesi ile Yasanın kısa ismi düzenlenmiştir.
Madde 2.	Önerinin 2. Maddesi ile Yasanın tefsir kısmı düzenlenmiştir.
Madde 3.	Önerinin 3. Maddesi ile Yasanın amacı düzenlenmiştir.
Madde 4.	Önerinin 4. Maddesi ile Çocuk İzlem Merkezi Üst Kurulunun oluşumu düzenlenmiştir.
Madde 5.	Önerinin 5. Maddesi ile Çocuk İzlem Merkezi Üst Kurulunun işleyişi düzenlenmiştir.
Madde 6.	Önerinin 6. Maddesi ile Çocuk İzlem Merkezi Üst Kurulunun görev ve yetkileri düzenlenmiştir.
Madde 7.	Önerinin 7. Maddesi ile Çocuk İzlem Merkezinin oluşumu düzenlenmiştir.
Madde 8.	Önerinin 8. Maddesi ile Merkez İdare Sorumlusunun görev ve yetkileri düzenlenmiştir.
Madde 9.	Önerinin 9. Maddesi ile Merkezin Çalışma Esasları ve Görevleri düzenlenmiştir.
Madde 10.	Önerinin 10. Maddesi ile Merkezde görev yapan personelin sorumlulukları ve uyması gereken kurallar düzenlenmiştir.
Madde 11.	Önerinin 11. Maddesi ile Değerlendirme Komisyonunun oluşumu düzenlenmiştir.
Madde 12.	Önerinin 12. Maddesi ile Değerlendirme Komisyonunun çalışma esasları düzenlenmiştir.
Madde 13.	Önerinin 13. Maddesi ile Değerlendirme Raporunun Hazırlanması düzenlenmiştir.
Madde 14.	Önerinin 14. Maddesi ile İzlem Panına ilişkin kural düzenlenmiştir.
Madde 15.	Önerinin 15. Maddesi ile Bildirim Zorunluluğuna İlişkin Kurallar düzenlenmiştir.
Madde 16.	Önerinin 16. Maddesi ile Yasal Süreç düzenlenmiştir.

Madde 17.	Önerinin 17. Maddesi ile Merkezde Veri Tabanı Oluşturulmasına ilişkin kural düzenlenmiştir.
Madde 18.	Önerinin 18. Maddesi ile Koruma Başvurusu düzenlenmiştir.
Madde 19.	Önerinin 19. Maddesi ile Koruma Altına Alınan Çocukların Sağlık Kontrollerinin Merkezde Yapılmasına İlişkin Kural düzenlenmiştir.
Madde 20.	Önerinin 20. Maddesi ile Mali Hükümler düzenlenmiştir.
Madde 21.	Önerinin 21. Madde ile Tüzük Yapma Yetkisi düzenlenmiştir.
Madde 22.	Önerinin 22. Maddesi ile Yürütme Yetkisi düzenlenmiştir.
Madde 23.	Önerinin 23. Maddesi ile Yürürlüğe Giriş düzenlenmiştir.